

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1VCdo/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	6122348783
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122348783.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu, JUDr. Aleny Svetlovskej, Mgr. Dušana Čima, JUDr. Martina Vladíka, JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a Mgr. Miroslava Šeptáka v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej K. A., narodenej XX. X. XXXX, T., U. Y. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Cífrom, Lučenec, Janka Kráľa 5/A, o zaplatenie sumy 8 934,94 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 15Csp/104/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. augusta 2023 sp. zn. 11CoCsp/11/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 27. februára č.k. 15Csp/104/2022-228 v spojení s opravným uznesením zo 4. apríla 2023 č.k. 15Csp/104/2022-254 vo výroku II., ktorým „žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 8.723,80 Eur, úrok vo výške 1.880,18 eur, poplatky vo výške 141,14 eur, úrok z omeškania 455,38 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8.723,80 eur od 21.6.2022 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 50,- eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom rozhodnutie súdu nadobudne právoplatnosť až do vyrovnaní tak, že splátky budú pripisované v

poradí istina, poplatky, úrok, úrok z omeškania s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stáva zročným celý dlh" tak, že žalobu žalobkyne zamietol (výrok I.); žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobkyňi v rozsahu 100 % (výrok II).

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštalácie po právnej stránke aplikoval ustanovenia § 144, § 145 ods.1,2 a § 146 ods. 1 CSP, § 52 ods.1, 2, 3, § 53 ods.6, 9, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, 3, § 7, § 9 ods.1, 2, § 11 ods.1, 2, § 17 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom ku dňu 6. februára 2018 (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“ alebo „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“) a ustanovenia § 1, § 4 ods.1, § 6a opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 zo 14. novembra 2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej len „opatrenie“).

1.2. Po vykonanom dokazovaní prvoinštančný súd konštatoval, že spornou v konaní ostali žalovanou tvrdené skutočnosti o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne z dôvodu neplatnosti postúpenia pohľadávky pre nedodržanie zákonného postupu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a nedodržania zákonného postupu podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, o zanedbaní odbornej starostlivosti veriteľa pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere, o bezúčelnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí a o premlčaní žalobkyňou uplatneného nároku. Reagujúc na uvedené súd prvej inštalácie podrobil spornú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na podklade ktorej bolo žalovanej poskytnuté plnenie prieskumu, či obsahuje náležitosti v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f), g), k), l) a r) zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom tieto mal z obsahu zmluvy za preukázané. Takisto pokiaľ ide o žalovanou namietané porušenie povinnosti veriteľa konať pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere s odbornou starostlivosťou tým, že právny predchodca žalobkyne pred uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy neskúmal schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver, tu prvoinštančný súd s poukazom na ustanovenie § 7 ods. 24 zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 6a ods. 5 opatrenia reagoval tvrdením, že táto povinnosť veriteľovi pri refinancovaní existujúcich úverov nevyplyvala; úverom poskytnutým právnym predchodcom žalobkyne sa refinancovali tri existujúce úvery žalovanej v celkovej výške zostávajúcich úverových splátok 11 092 eur, súčet mesačných splátok predstavoval 259 eur; refinancovaný úver bol žalovanej poskytnutý vo výške 11 610 eur s mesačnou splátkou 168,99 eura. Vychádzajúc z ustanovenia § 6a ods. 5 opatrenia mal súd prvej inštalácie za to, že limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu sa nevzťahoval na spotrebiteľský úver, ktorým sa splatil jeden alebo viac existujúcich spotrebiteľských úverov, ak výška poskytnutého úveru neprevyšovala súčet zostávajúcich výšok refinancovaných úverov o 5 %; v zmysle predmetného ustanovenia mohol byť žalovanej poskytnutý úver maximálne vo výške 11 646,60 eura. V daných okolnostiach súd prvej inštalácie dospel k záveru, že veriteľ neporušil povinnosť konať pri poskytovaní úveru s odbornou starostlivosťou v zmysle ustanovenia § 7 zákona č. 129/2010 Z.z..

1.3. K námietke žalovanej ohľadom neplatnosti zosplatnenia spotrebiteľského úveru nedodržaním ustanovení § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka prvoinštančný súd uviedol, že žalobkyňa v konaní preukázala, že výzvou zo dňa 14. júla 2020 jej právny predchodca vyzval žalovanú na splnenie povinnosti, nakoľko táto bola v omeškaní so splácaním pohľadávky banky vo výške 1 526,65 eura; súčasne žalovanú upozornil na oprávnenie banky úver mimoriadne zosplatniť; žalovaná výzvu v odbernej lehote neprevzala. Listom zo dňa 25. augusta 2020 právny predchodca žalobkyne žalovanej oznámil, že ku dňu 24. augusta 2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru; súčasne ju vyzval na úhradu dlhu v celkovej výške 10.873,10 eura; žalovaná zásielku v odbernej lehote neprevzala. Na základe týchto skutočností mal súd prvej inštalácie za preukázané, že zo strany právneho predchodcu žalobkyne boli dodržané podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru dané ustanovením § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Námietku žalovanej týkajúcu sa neurčitosti uvedených právnych úkonov právneho predchodcu žalobkyne (neuvedením konkrétnej omeškanej splátky úveru, pre ktorú bol úver zosplatnený) vyhodnotil súd prvej inštalácie ako nedôvodnú, nakoľko žiaden všeobecne záväzný právny predpis žalovanou vytýkané náležitosti právnych úkonov neustanovuje.

Prvoinštančný súd ešte doplnil, že skutočnosť, ktorá neuhradená splátka vyvolala mimoriadne zosplatnenie úveru je rozhodujúca v okamihu vznesenia námietky premlčania, kedy v prípade straty výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch začína premlčacia doba plynúť deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh; uvedené vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. januára 2023 sp. zn. 4Cdo/231/2021. V súvislosti so žalovanou vznesenou námietkou premlčania súd prvej inštalácie vzal zreteľ aj na vyjadrenie žalobkyne, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo pre nesplnenie splátky splatnej dňa 15. mája 2020; premlčacia doba začala plynúť dňa 16. augusta 2020 a uplynula by dňa 16. augusta 2023; s ohľadom na uvedené potom dospel k záveru, že žalobkyňa svoj nárok na zaplatenie dlžnej sumy uplatnila v rámci plynutia premlčacej doby.

1.4. Čo sa týka namietaného nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne pre nedodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách v spojení s § 17 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z., súd prvej inštalácie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. marca 2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017, v ktorom tento špecifikoval podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka svoju pohľadávku postúpiť inému subjektu; zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky je existencia pohľadávky alebo jej časti, ktorá je splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Súd prvej inštalácie mal za preukázané, že k postúpeniu pohľadávky došlo dňa 23. augusta 2021. Nakoľko vyhodnotil zosplatnenie úveru za platné a účinné a pôvodný veriteľ súčasne vyzval žalovanú na úhradu dlžných splátok úveru, pričom v čase vypracovania výzvy bola žalovaná viac ako 90 kalendárnych dní v omeškaní s úhradou dlžných splátok, dospel k záveru, že postupca pri postúpení pohľadávky na žalobkyňu dodržal ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách a § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, na základe čoho konštatoval aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne v danom spore.

1.5. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštalácie spor uzavrel konštatovaním, že žaloba žalobkyne bola podaná dôvodne, a preto žalovanej uložil povinnosť na zaplatenie istiny vo výške 8 723,80 eura; žalobkyňa v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka priznal tiež úrok z omeškania; rovnako jej priznal aj kapitalizovaný úrok a poplatky špecifikované vo výrokovej časti rozsudku. Keďže žalovaná pre prípad uloženia povinnosti uhradiť dlžnú sumu úveru požiadala o možnosť uhradiť dlh v splátkach po 50 eur, tejto žiadosti súd prvej inštalácie, vychádzajúc z celkových výdavkov vyčíslených žalovanou, vyhovel. Splatnosť splátok určil k poslednému dňu v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom rozhodnutie súdu nadobudne právoplatnosť, a to až do vyrovnania dlhu s upozornením, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stane zročným celý dlh. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštalácie podľa § 255 ods.1, § 256 ods.1 a § 262 ods.1 CSP. Konštatoval, že v časti konania (výroku I. súdu prvej inštalácie) zaviniła zastavenie konania žalovaná, ktorá po podaní žaloby uhradila časť dlžnej sumy. Vo zvyšnej časti (výroku II. súdu prvej inštalácie) mala plný úspech žalobkyňa. Prvoinštančný súd jej preto priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a na ich úhradu zaviazal žalovanú.

2. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštalácie a odvolania žalovanej zistil, že súd prvej inštalácie vykonal dostatočné dokazovanie a náležite zistil skutkový stav, v odvolaní napadnutom rozhodnutí reagoval tiež na žalovanou vznesené námietky o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru ako aj námietky o zanedbaní odbornej starostlivosti veriteľa pred poskytnutím spotrebiteľského úveru; vysporiadal sa tiež s námietkou premlčania žalobkyňou uplatneného nároku. Správne pristúpil aj k zodpovedaniu otázky, či právny predchodca žalobkyne zosplatnil pohľadávku v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Konštatoval pritom, že mal za preukázané splnenie podmienok pre mimoriadne zosplatnenie úveru, aplikujúc preto ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách v spojení s § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch dospel k záveru, že žalobkyňa je aktívne vecne legitimovaná v spore. S uvedeným záverom sa ale odvolací súd nestotožnil, v ktorom smere súd prvej inštalácie vec nesprávne právne posúdil (t. j. v otázke dodržania podmienok daných ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách).

2.1. Odvolací súd mal za to, že pre konštatovanie platného postúpenia pohľadávky banky na iný (hoci aj nebankový) subjekt je nevyhnutné splniť určité podmienky; tieto sú v prípade práv vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere definované v osobitnej úprave, a to v ustanovení § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a zároveň v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách. V danom prípade povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. splnená bola (postúpenie práv na banku, ide o pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru). Rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktoré definuje dve podmienky, za ktorých možno postúpiť bankovú pohľadávku inej osobe, a síce písomnú výzvu banky klientovi, aby plnil a omeškanie dlžníka so splnením čo i len časti postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 dní a tiež vychádzajúc z právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozsudku z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 (obdobne tiež uznesenie z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020) odvolací súd dospel k záveru, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku; touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný; tieto predpoklad samostatnej výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nesplňajú. Na základe uvedeného a podľa skutkových zistení v danej veci mal odvolací súd za to, že podmienka pre platné postúpenie pohľadávky banky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách splnená nebola. Žalobkyňa totiž existenciu takejto výzvy netvrdila, ani ju spolu s inými listinnými dôkazmi v priebehu konania nepredložila. Strana sporu pritom nesie zodpovednosť za výsledok sporu, musí preto zvážiť, ktoré dôkazy predloží, resp. ak ich nepredloží, musí si byť vedomá, vzhľadom na koncentráciu konania, následkov spojených s nepredložením dôkazov. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd uzatváral, že postúpenie pohľadávky banky (právneho predchodcu žalobkyne) na žalobkyňu je v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom, dôsledkom čoho bola skutočnosť, že žalobkyňa v spore aktívna vecná legitímácia nesvedčila. Správnosťou posúdenia ďalších dôvodov preskúmaných súdom prvej inštancie, ktoré by tiež mohli samy o sebe ovplyvniť výsledok sporu (správnosťou posúdenia bonity klienta t. j. žalovanej a potreba identifikácie splátky resp. jej určitosti pre ktorú sa dlh zospláťňoval) sa odvolací súd nezaoberal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP. Výtýkanú vadu zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP videla v tom, že odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z judikatúry dovolacieho súdu, ktoré „nemá silu judikátu“, keďže rozhodnutie na ktoré poukázal je v jeho rozhodovacej praxi „osamotené“ (sp. zn. 2Cdo/266/2020). Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) resp. c) CSP, a síce nesprávne právne posúdenie (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne resp. ešte nebola vyriešená) videla v rôznej rozhodovacej praxi (senátov) dovolacieho súdu vo vzťahu k otázke „či výzvou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva o mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti?“. V súvislosti s uvedeným formulovala ďalšiu otázku, a síce „či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný?“ (viď rozhodnutie z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 a z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020 v.s. rozhodnutia z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo 165/2022, z 29. marca 2022 sp. zn. 8Cdo/139/2020, z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo/191/2021 a z 25. mája 2022 sp. zn. 1Cdo/4/2020, ktoré sa podľa názoru dovolateľky v ňou nastolených otázkach rozchádzajú). Z bližšie citovaných záverov rôznych senátov dovolacieho súdu podľa žalobkyne vyplýva, že výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti. Rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu nie je v súlade s princípom právnej istoty, tak ako je zakotvený v čl. 2 ods. 3 CSP. Dovolateľka prezentovala názor, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách pojednáva o akejkolvek písomnej výzve banky, bez osobitných náležitostí,

pričom k interpretačným odlišnostiam tohto ustanovenia dochádza len skrz spotrebiteľského charakteru sporu, čo označila za nesprávne a v rozpore s úmyslom zákonodarcu. Za predmetnú výzvu preto možno považovať aj oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobkyňa Najvyšší súd Slovenskej republiky žiadala, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v podanom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne dovolací súd žiadala aby, dovolanie zamietol. Bližšie uviedla, že k platnému postúpeniu pohľadávky skutočne dôjsť nemohlo, avšak nie z tých dôvodov, ktoré konštatuje odvolací súd, ale z iných dôvodov a síce, preto lebo právny predchodca žalobkyne pri uzatváraní spotrebiteľského úveru zanedbal odbornú starostlivosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Dôsledkami predmetného zanedbania bola a) nemožnosť jednorazového zosplatnenia spotrebiteľského úveru a b) bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Úverový veriteľ z dôvodov uvedených v § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch vôbec nebol oprávnený pristúpiť k jednorazovému zosplatneniu úveru a práve z tohto primárneho dôvodu je jeho úkon „Vyhlásenie úveru ako predčasne splatný zo dňa 25.08.2020“ absolútne neplatným právnym úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka a logicky je teda neplatným aj následné postúpenie pohľadávky na žalobkyňu pre porušenie ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách (možnosť postupovať pohľadávku len v rozsahu splatného záväzku). Navyše pokiaľ je žalovanej známe, žalobkyňa nepredložila žiadny dôkaz o zaslaní zásielky doporučené (podací lístok) o tom, že sa jednostranný právny úkon veriteľa skutočne dostal do jej dispozičnej sféry.

5. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 8C príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že rozhodujúcou právnou otázkou od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu je otázka, namietaného nesprávneho právneho posúdenia (§ 421 ods. 1 CSP) výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách; otázka či môže byť takouto výzvou aj výzva o mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti, ktorá v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu nie je riešená jednotne a preto uznesením z 29. januára 2025 sp. zn. 8Cdo/18/2024 vec postúpil na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

6. Veľký senát si po postúpení veci senátom 8C v súlade s § 48 ods. 4 CSP vyžiadala stanoviská ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

7. Minister spravodlivosti Slovenskej republiky vo svojom stanovisku z 1. apríla 2015 zaujal názor, že „výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, pretože ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu klientovi banky, že je v omeškaní čo i len časti svojho peňažného záväzku, preto touto výzvou nemôže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatený“. Takýto záver (argumentačne podporený rozborom relevantných právnych ustanovení) je podľa ministra spravodlivosti Slovenskej republiky súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach.

8. Generálny prokurátor Slovenskej republiky v stanovisku z 26. marca 2025 na rozdiel od postupujúceho senátu 8C vyslovil názor, že v jednej listine možno výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách kumulovať aj s inými právnymi úkonmi. Taktiež oznámenie banky o mimoriadnej splatnosti úveru spojené s výzvou na zaplatenie úveru možno považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách (ak je splnená podmienka omeškania trvajúceho 90 kalendárnych dní, ktorú označené ustanovenie vyžaduje). Argumentoval tým, že spotrebiteľské právo Európskej únie (viď článok 39 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2225 z 18. októbra 2023 o zmluvách o

spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice 2008/48/ES) nevyžaduje osobitnú výzvu dlžníkovi (spotrebiteľovi) pred postúpením pohľadávky. Výzva banky ex ante pred postúpením pohľadávky v skutočnosti žiadnu úlohu pre ochranu práv dlžníka (spotrebiteľa) nezohráva a má výlučne informatívny charakter.

9. Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta v stanovisku z 3. apríla 2025 prezentovala vlastný gramatický, logický, systematický a teleologický výklad ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách majú za to, že za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách je možné považovať akýkoľvek právny úkon banky alebo pobočky banky zahraničnej banky v písomnej forme adresovaný klientovi, v ktorom je klientovi poskytnutá dostatočne určito informácia o omeškaní so splnením čo i len časti peňažného záväzku klienta voči banke alebo pobočke zahraničnej banky s výzvou na jeho uhradenie.

10. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta v stanovisku zo 6. mája 2025 po rozbere dotknutých zákonných ustanovení uviedla, že „výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je (nemôže byť) výzva banky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka“; „výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je (nemôže byť) oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný (za predpokladu ak oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný neobsahuje zároveň výzvu veriteľa na splnenie záväzku, ktorý bol doručením tohto oznámenia zosplatnený)“; „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní čo i len časti svojho peňažného záväzku (osobitnou výzvou však nemožno rozumieť výzvu obsiahnutú v osobitnej listine, ale za takúto osobitnú výzvu možno považovať aj výzvu explicitne uvedenú v oznámení o zosplatnení)“. Argumentovala tým, že v prípade, ak banka mieni postúpiť celú (predčasne zosplatnenú) pohľadávku voči spotrebiteľovi na iný (nebankový) subjekt musí v prvom rade realizovať kroky predpokladané v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorými platne zosplatní svoju pohľadávku a až následne môže realizovať kroky k postúpeniu pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací konajúci vo veľkom senáte (§ 35 v spojení s § 48 ods. 1 a 4 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, že spĺňalo zákonom požadované náležitosti, vrátane riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu, pristúpil k skúmaniu splnenia podmienok prípustnosti dovolania. Dovolateľka popri tvrdení vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP odvolacím súdom v otázke, „či výzvou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva o mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti...“ resp. „či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatený“ poukazujúc na rozdielnu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorou skutočnosťou vec predkladajúci senát 8C odôvodnil prípustnosť dovolania. Dovolací súd dospel k záveru, že bol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. v dovolaní vymedzená právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (bližšie pozri bod 3. tohto rozhodnutia).

12. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

17. Skôr než sa najvyšší súd zaoberal žalobkyňou nastolenou otázkou relevantnou pre správne právne posúdenie danej veci skúmal, či v zmysle jej dovolacích námietok nie je napadnuté rozhodnutie postihnuté vytýkanou vadou zmätočnosti. Za takúto dovolateľka označila to, že odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z judikatúry dovolacieho súdu, ktoré „nemá silu judikátu“, pretože rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/266/2020, na ktoré poukázal je „osamotené“, tým došlo podľa tvrdení žalobkyne k porušeniu princípu právnej istoty podľa článku 2 CSP bez náležitého odôvodnenia odklonu ; z obsahu dovolania (aplikujúc § 124 ods. 1 CSP) vyplynuli ďalej aj námietky súvisiace s nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

19. So zreteľom na uvedené dovolací súd pristúpil najskôr k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces. Zistil, že v danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19.1. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V

hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru, že o ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný (bod 8. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) a že postúpenie pohľadávky banky (právneho predchodcu žalobkyne) na žalobkyňu je v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom, dôsledkom čoho bola skutočnosť, že žalobkyňa nesvedčala v spore aktívna vecná legitímácia.

19.2. Odvolací súd v odôvodnení správne zadefinoval podstatu sporu, ktorú predstavovalo posúdenie, či výzvou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva o mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti... resp. či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný. Nestotožnil sa pritom s názorom prezentovaným prvoinštančným súdom (viď bod 1.1. až 1.3. tohto rozhodnutia) a rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách (resp. jeho výkladom) dospel k opačnému záveru, ktorý náležite odôvodnil.

19.3. Na základe uvedeného možno konštatovať, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Za vadu zmätočnosti dovolateľka označila aj to, že odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z judikatúry dovolacieho súdu, ktoré „nemá silu judikátu“, čím došlo k porušeniu princípu právnej istoty podľa článku 2 CSP bez náležitého odôvodnenia odklonu.

20.1. Podľa článku 2 ods. 1 až 3 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

20.2. V danom prípade z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd pri formulovaní svojich záverov vychádzal z právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozsudku z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 „...že obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v

omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách..." (a obdobne tiež v uznesení z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020) majú za to, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť veľký senát najvyššieho súdu konštatuje, že do prijatia uvedených rozhodnutí a vyhlásenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (24. augusta 2023) neexistovalo rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by sa výslovne (nie okrajovo) v spore nastolenou problematikou zaoberalo, takže v žiadnom prípade nemožno dospieť k záveru, že by odvolací súd rozhodol v spore v rozpore s ustálenou súdnou praxou, práve naopak, čo možno badať na ďalšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu (viď body 28 až 34. tohto rozhodnutia).

21. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v posudzovanom prípade nezistil, a preto je dovolanie v tejto časti procesne neprípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP

22. Žalobkyňa ďalej vyvodzovala prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) resp. c) CSP.

22.1. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

23. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, lebo pri jej riešení ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

24. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 CSP žalobkyňa vymedzila nasledovnú právnu otázku „či výzvou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva o mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti?“. V súvislosti s uvedeným formulovala tiež ďalšiu otázku, a síce "či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, konkrétne či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný?".

25. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

26. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 6. februára 2018 ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

26.1. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

26.2. Podľa § 17 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu (b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

26.3. Podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách (účinného v čase postúpenia uplatnenej pohľadávky), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu (87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu (87ad). Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

27. Podľa dôvodovej správy k zákonu o bankách v ustanoveniach odsekov 1 až 7 sa upravujú ďalšie prípady prelomenia bankového tajomstva. Ide o zjednodušenie zabezpečenia nápravy majetkovej ujmy, ktorá vznikla v dôsledku chýb pri vykonávaní platobného a zúčtovacieho styku. Môže ísť napríklad o majetkovú ujmu vzniknutú chybným prevodom peňažných prostriedkov na nesprávny účet, prípadne na správny účet, ale v nesprávnej výške. Ďalej ide o úpravu možnosti, aby banky bez porušenia bankového tajomstva poskytli svojim právny zástupcom informácie o tých záväzkoch klientov, ktoré si klienti bánk a pobočiek zahraničných bánk riadne a včas neplnia, a to na účely vymáhania splnenia týchto záväzkov klientov. Umožňuje sa tiež, aby sa banky navzájom informovali o neseriózných klientoch, čo môže prispieť k predchádzaniu škodám, ktoré by im inak neseriózni klienti, najmä neplatiči dlhov, mohli spôsobiť. V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou.

27.1. V zmysle dôvodovej správy k zákonu o bankách mal zákonodarcu úpravou § 92 ods. 8 na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie malo banku motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky,

úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

27.2. Aj keď je uvedené ustanovenie § 92 zákona o bankách systematicky zaradené do štrnásťtej časti právneho predpisu s názvom „Bankové tajomstvo“, nemožno len na základe tohto zaradenia bez ďalšieho usudzovať, že zákonodarca pri úprave postúpenia pohľadávky bankou na nebankový subjekt, mal zámer riešiť výlučne len otázku ne/porušenia bankového tajomstva. Pokiaľ by bolo uvedené cieľom, nič by nebránilo tomu, aby to v znení zákona výslovne uviedol [napr. porovnaj novelu zákona o bankách účinnú od 1. januára 2017 (zákon č. 299/2016 Z. z.) - sprísnenie pravidiel pre postúpenie pohľadávok bánk zo spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie podľa osobitného predpisu]. Podmienky platného postúpenia pohľadávky banky a podmienky možnosti prelomenia bankového tajomstva sa vzájomne nevylučujú, ale práve naopak sa prekrývajú (R 60/2018).

28. Napadnutým rozhodnutím odvolací súd rozhodol v súlade s vysloveným právnym názorom v kasačnom uznesení najvyššieho súdu z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020, v ktorom sa riešila otázka, či výzvu, ktorou sa zároveň vyhlasuje okamžitá splatnosť pohľadávky možno považovať za výzvu podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom najvyšší súd dospel k záveru „že obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“. K takému istému záveru dospel najvyšší súd v rozhodnutí z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku zo dňa 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 v ďalších konkrétnostiach uviedol, že z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva „reťazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky. Prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z obsahu oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti síce sekundárne vyplýva, že žalovaní sú pre prípad porušenia v omeškaní so splatením splátky úveru, ktoré trvá viac ako 3 mesiace, avšak primárne je predmetom tejto výzvy oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru...“.

29. Z ďalšej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu vyplýva, že v rozhodnutí z 25. mája 2022 sp. zn. 1Cdo/4/2020 k námietke dovolateľa o nesprávnom právnom závere súdov nižšej inštancie ohľadom písomnej výzvy v skutkovo a právne obdobnej veci ako v aktuálne preskúmanej senát 1C dovolacieho súdu uviedol, že „...banka má povinnosť pred tým, než postúpi pohľadávku vyzvať klienta na splatenie tej časti peňažnej pohľadávky, s ktorou je v omeškaní. Ak na základe písomnej výzvy nedôjde k úhrade omeškaného peňažného záväzku v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru a splatnú pohľadávku následne postúpiť aj na tretiu osobu. Prezentovaný postup bol v prejednávanej spore dodržaný, preto neboli dané dôvody na vyslovenie záveru o neplatnosti postúpenia pohľadávky“. Aj z predmetného rozhodnutia vyplýva, že postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského právneho vzťahu predpokladá výzvu banky. Nezodpovedanou ale zostala otázka či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú/výlučnú/samostatnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, resp. či touto výzvou (ne)môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatený.

30. Tiež v rozhodnutí z 29. marca 2022 sp. zn. 8Cdo/139/2020 v spotrebiteľskom spore (pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru) najvyšší súd uviedol, že „...ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi zákonnými podmienkami platného postúpenia pohľadávky z úveru je preukázateľné

zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku.Ustanovenie § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky umožňovalo banke právo postúpiť inej osobe (a to aj osobe, ktorá nie je bankou) len splatnú pohľadávku, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná, a v tomto prípade došlo k postúpeniu nesplatennej pohľadávky, išlo preto o postúpenie v rozpore s uvedeným ustanovením, a o absolútne neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka....".

31. V rozhodnutí z 30. júna 2022 sp. zn. 7Cdo/191/2021 (na ktoré odkazuje rozhodnutie sp. zn. 9Cdo 165/2022) sa najvyšší súd v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP zaoberal otázkou „...či pred postúpením pohľadávky došlo zo strany postupujúcej banky k splneniu zákonnej povinnosti písomne vyzvať žalovaného (dlžníka) na splnenie svojho záväzku podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, ak takáto výzva sa dostala do dispozičnej sféry dlžníka a tento mal objektívnu možnosť sa s ňou oboznámiť", pri riešení ktorej otázky sa odvolací súd podľa názoru dovolateľa - odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu; v dovolaní označil za takéto rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010, majúce predstavovať pri rozhodovaní o tejto otázke ustálenú rozhodovaciu dovolacieho súdu prax. Dovolací súd v okolnostiach danej veci predovšetkým v bodoch 21. a 22. preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľa o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V rámci prezentovaného riešenia uviedol, že „...v danej veci nižšie súdy neposudzovali doručenie výzvy podľa § 92 ods. 8 bankového zákona t. j. nezaoberali sa tým, či žalovaný mal objektívnu možnosť zoznámiť sa s obsahom mu doručovanej výzvy postupcu/banky (oznámenie o vyhlásení mimoriadnej platnosti), pričom nebolo možné bez ďalšieho relevantného vyvodiť, že by výzva nebola obsahom zásielky s podacím číslom F....Ak teda odvolací súd (bez ďalšieho) vyslovil, že žalobca nepreukázal, že by sa písomnosti, ktoré by mali byť výzvou banky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách dostali do sféry dispozície žalovaného, že by boli žalovanému doručené a pokiaľ sa týka písomnosti z 23. novembra 2016 (oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti) táto celkom zjavne žalovanému doručená nebola, keďže sa vrátila banke späť žalovaným v odbernej lehote neprevzatá, bolo jeho právne posúdenie veci neúplné a teda nesprávne..." Z uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že priamo sa položenou otázkou najvyšší súd nezaoberal z dôvodu nejasností ohľadom doručenia výzvy podľa § 92 ods. 8 bankového zákona. Inak povedané v tomto rozhodnutí bola prioritne riešená otázka doručovania jednostranného právneho úkonu jeho adresátovi (len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovolacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť; porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. marca 2025 sp. zn. III. ÚS 157/2025-22). Najvyšší súd ustálil, že účinnosť adresných jednostranných hmotnoprávných úkonov, ktorým je aj písomná výzva veriteľa (banky) adresovaná dlžníkovi (klientovi) na splnenie záväzku (v danom prípade výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách), predpokladá, že prejav vôle je doručený adresátovi, t.j. že sa dostane do sféry jeho dispozície, nevynímajúc i neprítomnú osobu, ktorá ale musí mať konkrétnu možnosť zoznámiť sa s adresovaným právnom úkonom.

32. V rozhodnutí z 28. marca 2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017 najvyšší súd uviedol, že „ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka)."

33. Podľa právnej vety judikátu R 60/2018 „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky.

Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon" (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2018 sp. zn. 1Cdo 147/2017). K potrebe osobitnej výzvy realizovanej mimo výzvy na zaplatenie (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) a mimo výzvy obsiahnutej v oznámení o vyhlásení predčasnej splatnosti rozhodnutie sa judikát R 60/2018 nevyjadruje.

34. Za náležitý dovolací súd považuje poukaz žalobkyne na rozhodnutie najvyššieho súdu z 27. septembra sp. zn. 9Cdo 165/2022, v zmysle ktorého (bod 37.) „...ak banka klienta/dlžníka písomne vyzve na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky, možno takúto písomnosť považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a následne možno pohľadávku postúpiť, pretože dlžník bol upozornený na omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku. Z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky, musí z nej však byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že uvedenú otázku okrajovo riešilo aj rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/191/2021, z ktorého vyplýva, že za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky (takúto listinu dovolateľ označuje za „zosplatňujúcu výzvu“ - pozn. dovolacieho súdu). Z predmetného rozhodnutia sa javil možný odklon od záverov predchádzajúcich rozhodnutí, avšak ten istý senát v rozhodnutí z 30. októbra 2024 sp. zn. 9Cdo/90/2023 v bodoch 28. až 30. zaujal na dovolateľkou nastolenú otázku (viď bod 3. tohto rozhodnutia) taký istý názor, aký vyslovili v svojich rozhodnutiach iné senáty najvyššieho súdu. K predmetnému bližšie uviedol, že poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť si je vedomý rozhodnutia z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo/165/2022, v ktorom dospel k čiastočne iným právnym záverom, keď skonštatoval, že „...nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu, že vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách musí banka klienta informovať o možnosti postúpiť pohľadávku na tretiu osobu, pričom výzvou v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru za predpokladu, že dlžník mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom takéhoto adresovaného jednostranného právneho úkonu (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka)...". Vznikla preto otázka povinnosti vec predložiť na rozhodnutie veľkému senátu v zmysle § 48 ods. 1 CSP. Vec prejednávajúci senát 9C ale dospel k záveru, že táto povinnosť mu v danej veci nevznikla, poukazujúc pritom na rozdielne skutkové i právne okolnosti prejednávaných sporov. A síce, v konaní sp. zn. 9Cdo/165/2022 bolo rozhodujúce posúdenie, či vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách musí banka klienta informovať o možnosti postúpiť pohľadávku na tretiu osobu, keď dovolateľ namietal, že postupca (banka) nebol v prípade splnenia zákonných podmienok povinný upozorňovať a informovať dlžníka na skutočnosť, že po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie dlhu bude oprávnený postúpiť pohľadávku na inú osobu, nakoľko zo znenia ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách mu takáto povinnosť ako banke ani nevyplýva. Dovolací súd v tomto rozhodnutí uzavrel, že ak banka klienta/dlžníka písomne vyzve na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky, možno takúto písomnosť považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a následne možno pohľadávku postúpiť, pretože dlžník bol upozornený na omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku, pričom z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky, musí z nej však byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť. V tomto konaní teda nebolo sporné, že dlžník bol v omeškaní s konkrétne špecifikovanou časťou pohľadávky voči banke. Na rozdiel od toho v konaní sp. zn. 9Cdo/90/2023 bolo rozhodujúcou skutkovou okolnosťou to, že žalobkyňou predložené výzvy na zaplatenie pohľadávky banky voči žalovanému boli posúdené ako neplatný právny úkon, nakoľko neboli splnené podmienky zosplatnenia úveru, preto ani špecifikované sumy záväzku dlžníka voči banke nezodpovedali skutočnosti, a teda obsah výzvy neobstál predovšetkým z materiálneho hľadiska. Napokon (najvyšší súd v spomínanom rozhodnutí pokračoval), povinnosť predložiť vec veľkému senátu nevzniká ani vtedy, ak senát nasledujúci ustálenú rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu sa dostáva do rozporu s právnym názorom ojedinele vysloveným v inom rozhodnutí senátu, ktorý túto ustálenú rozhodovaciu činnosť nenasledoval a ani predpísaným spôsobom neinicioval jej zmenu (práve predložením veci veľkému senátu), k tomu por. napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu z 24. februára 2022 sp. zn. 1Vs/1/2021.

35. Zo zhora uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu a ich rozboru vyplýva, že v spore nastolenou otázkou sa najvyšší súd už zaoberal, pričom prevažne rozhodovacia prax dovolacieho súdu (senátov 2C, 4C a aj 8C) zastáva názor, že „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní s plnením peňažného záväzku. Predmetnou výzvou nemôže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný". Takýto výklad je podľa veľkého senátu najvyššieho súdu súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach (ktorý vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán) a tiež zodpovedá základnému výkladovému pravidlu zakotvenému v spotrebiteľskom práve v § 54 Občianskeho zákonníka. Možno k nemu dospieť tak gramatickým (jazykovým) ako aj systematickým výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách a tiež so zreteľom na zmysel právnej normy. Predmetné ustanovenie poskytuje ochranu klientom banky (a teda aj spotrebiteľom). Jeho cieľom a účelom je umožniť klientovi, aby po upozornení na právo veriteľa postúpiť pohľadávku na iný, hoci aj nebankový subjekt (nepodliehajúci dozoru NBS, čo nemusí byť v záujme spotrebiteľa), mal možnosť tomuto postupu účinne zabrániť tým, že vo výzve vyčíslenú výšku pohľadávky dodatočne uhradí (viď úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe k zákonu o bankách). Ešte predtým ako sa banka rozhodne vzniknutú pohľadávku postúpiť musí nevyhnutne v prvom rade realizovať kroky predpokladané v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a teda musí predovšetkým platne zosplatiť svoju pohľadávku a až následne môže realizovať kroky k jej postúpeniu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Prvým zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky je teda existencia splatnej pohľadávky alebo jej časti, čo tiež predpokladá výzvu „meškajúcemu" spotrebiteľovi, avšak povahou a účelom odlišnú, než akú má na mysli ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje za akých podmienok môže banka žiadať o zaplatenie celej pohľadávky; ide o kumulatívne podmienky, a to nesplácanie úveru po dobu troch mesiacov a upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Naproti tomu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách má postavenie lex specialis k § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže sprisňuje všeobecné podmienky ustanovené v Občianskom zákonníku požadované pre platnosť postúpenia pohľadávky. Zákonodarca prostredníctvom stanovenia prísnejších podmienok pre postúpenie pohľadávky chráni klienta pred tým, aby ním poskytnuté informácie týkajúce sa jeho osoby a pomerov neboli postupované bez žiadnych zákonných obmedzení a preto pred samotným postúpením stanovil povinnosť banky spotrebiteľa/dlžníka o tomto zámere informovať. Ak by zákonodarca zamýšľal spojenie povinností banky do jedného právneho úkonu, tak by to explicitne uviedol v zákone alebo by jednotlivé ustanovenia prepojil odkazom. Na podporu zhora uvedeného/prezentovaného výkladu najvyšší súd poukazuje aj na svoju doterajšiu (už citovanú) judikatúru v zmysle ktorej „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon (R 60/2018)".

Napokon aj v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (viď uznesenie z 20 júna 2018 č.k. IV. ÚS 371/2018-43) taká interpretácia spotrebiteľskej legislatívy, ktorá akcentuje princíp zvýšenej ochrany spotrebiteľa a ochranu zmluvnej spravodlivosti je aj v súlade s požiadavkou stanovenou v § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nemožno ju hodnotiť ako interpretáciu, ktorá ide nad rámec zákona. Logicky v súvislosti s predmetným výkladom sa vynára aj otázka, aké náležitosti by mali byť obsahom výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Podľa názoru veľkého senátu najvyššieho súdu, obsahom výzvy banky podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách má byť aj zamýšľaný/pripravovaný zámer banky previesť existujúcu pohľadávku (uvedením jej výšky) zo spotrebiteľskej zmluvy na inú osobu, s upovedomením že tak môže urobiť aj bez súhlasu klienta/spotrebiteľa, a to aj mimo bankového sektora.

36. V už skôr prijatom rozhodnutí zo dňa 27. októbra 2021 sp. zn. 4Cdo/162/2020 (publikovaného v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súd Slovenskej republiky pod č. 6/2022) najvyšší súd zvýraznil, že v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitimáciu z úradnej povinnosti (vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva,

kedy hmotné právo určuje, či žalobcovi svedčí tvrdené subjektívne právo, inak povedané, či má nárok na plnenie, ktorého sa v konaní domáha; vecná legitímácia je jedným z predpokladov úspešnosti v konaní - pozn.); dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa. Pokiaľ preto v danej veci odvolací súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým prvoinštančný súd vyhovel žalobe žalobkyne o plnenie z titulu spotrebiteľskej zmluvy z dôvodu, že o ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný a na základe uvedeného mal v okolnostiach danej veci za to, že podmienka pre platné postúpenie pohľadávky banky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách splnená nebola a žalobkyňa nie je preto v spore aktívne legitimovaná, spor z hľadiska právneho posúdenia veci vo vymedzenej právnej otázke rozhodol vecne správne.

37. Z uvedených dôvodov veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietol (§ 448 CSP). Právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

38. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu v súlade s 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 7 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.